

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm III. De bigamis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

lis constituto: cum ipse in ligando & soluendo Apostolica auctoritate præditus sit. Ad textum resp. cum Suarez de censur. disp. 49. sect. 6. n. 6. Non dici in hoc c. quod non possit dispensari cum bigamo; sed quod non liceat dispensare contra Apostolicam & in tota Ecclesia receptam traditionem: quandoquidem etiam ad supremum Ecclesiæ Pastorem pertinet optimè constitutos Ecclesiæ canones custodire, ac propagare. Quæ ratio ostendit, quod Summus Pontifex non soleat absque grauissima causa dispensare cum bigamis, præsertim veris, & propriè dictis. Sed neque dispensare facillè solet: ut qui viduam uxorem duxit, ad ordines sacros (inter quos etiam Subdiaconatus numeratur) promoveatur, uti constat ex c. nisi, 10. §. Persona, de renunt.

Sed ad minores ordines accipiendos Papa facillè dispensat: Imò aliqui, inter quos S. Thom. l. cit. hanc facultatè etiam Episcopis concedunt, arg. cit. c. lector, ex quo tamen parum probari potest; cum non sit Martini Papæ (ut Gratianus scripsit) sed Bracharenfis Archiepiscopi. Id tamen ex eo textu colligitur, fuisse aliquarum Ecclesiarum consuetudinem, ut Clerici, qui viduam uxorem duxerant, in clero permitterentur, imò postulata necessitate etiam ad Subdiaconatum, non ulterius, promoverentur. Sed hæc hodierno iure permissa non sunt, uti colligitur ex c. vn. epd. tit. in 6. ubi id notat Anchoranus in fine. Vide quæ dixi lib. 1. tr. 5. p. 6. c. 6. num. 7.

CAPITVLVM III.

De bigamis.

Presbyteri, qui verè bigami sunt, aut qui viduas uxores habuerunt, neque viuentibus vxoribus; neque defunctis ad celebrationem admitti debent cum perperam ordinati fuerint, contra Apostoli doctrinam, & Ecclesiæ consuetudinem.

QVÆRES: Vbi Apostolus prohibeat, ne is, qui viduam uxorem habuit, presbyter ordinetur. Respondeo; Extare de hac re cau.

18. Apostolicum à Gratiano relatum, c. si quis viduam, 15. d. 55.

CAPITVLVM IV.

Nuper.

SUMMARIUM.

1. Qui promotus ad sacros ordines, mortua uxore; aliam de facto duxit & cognouit; bigamia pœnam incurrit (licet verè bigamus non sit) & contrahit irregularitatem indispensabilem.
2. Et hæc pœna extenditur etiam ad laicos, qui inualidè secundas nuptias contrahunt.

At in hoc c. Innocent. III. dubiam questionem esse; Vtrum Clericus in sacris constitutus, qui antè uxorem virginem habuerat, si eam mortuam aliam ducat de facto, non de iure (quia irritum est matrimonium) bigamus censi debeat. Pro parte quæst. affirmante est, quod in talibus matrimonijs non ad iuris effectum, sed potius ad prauam intentionem cum opere subsecuto attendi solet: Nam ideo secundum leges infamia notatur, qui duas simul uxores habet, l. quid ergo. ff. de his qui notantur infamia. Et presbyter punitur, qui nuptias non legitimas contraxit, c. presbyterum, d. 28. Ex altera verò parte ob stare videtur, quod veritas præferenda sit opinioni, seu iuris præsumptioni: alioquin bigamus censi deberet, qui nullam uxorem validè duxit, ut si quis de facto, non de iure contraheret cum duabus, v. g. consanguineis suis. His disputatis, amplectitur Innoc. partem q. affirmatiuam, videlicet Clericos in sacris, qui post primam uxorem defunctam, aliam inualidè duxerunt, & cognouerunt, licet re ipsa bigami non sint, tamen quasi bigamos habendos, ideòque ad ordines indispensabiles censendos esse, idque propter affectum intentionis, cum opere subsecuto, id est, quia, quantum in ipsis erat, voluntariè matrimonium alterum contraxerunt & consummarunt.

QVÆ-